

Hoidistada on kasulik ja põnev

Ongi jälle kätte jõudnud aeg hoidiseid teha. Kuuma ilmaga kuumma pliidi juures seista pole muidugi kerge, ent pisikesest eneseületusest jagub rõõmu ja kasu terveks aastaks.

Vajadus hoidistada on inimest saanud kogu ajaloo vältel, sest kütitud liha ja korjatud vilju-marju tuli ju kuidagi säilitada. Paarikümne aasta eest oli ainuke võimalus talvel suupä-rast moosi või kompotti saada see ise valmis keeta.

Kui sul oli aed, kasvas seal kindlasti ka marjapõõsaid ja viljapuid ja kõik need tuli korralikult tühjaks korjata ning saak hoidistada. Mõnikord, tõsi küll, ei jõudnud kõike sissetehtut ära süüa, nii et keldrist võis leida veel nii mõnegi purgi, mis kandis üsna vana aastaarvu. Aga enamasti oli sisu veel täiesti söödav.

Vahepealsetel aastatel on ka kaupluseriulid rikastunud maitsvate mooside ja konservsalatitega. Samas on hiljutised rasked majandusolud tõestanud, et ise tasub ikka sisse teha. Ja mitte ainult oma pere jaoks, vaid hoidisepurk on ka suurepärase kingitus.

Et aga hoidistamine ei tunduks tüütu kohustusena, mis lihtsalt tuleb ära teha, vaid oleks peaaegu nagu seiklus, selleks soovitan katsetada uusi retsepte ja mõelda neid ka ise välja. Kui läheb untsu, on muidugi kurb, aga see-eest olete kogemuse võrra rikkam. Kui aga õnnestub, on teil midagi, mida pole kellelgi teisel ja mida on seetõttu eriti tore teistega jagada.

VIVIKA
VESKI

LUGEJA KÜSIB

Krussis floksilehed

SVEN ARBET

Juuni alguses märkasin, et mitmel floksipuhmal olid võrsetipud keerdunud ja lehed tugevasti krussis. Lähemal uurimisel nägin taimevartel süljetaolisi tompe. Kas see võib olla viirushaigus või on tegu siiski mingi kahjuriga?

Vastab

VÄINO PALLUM

Süljetaoline tomp varrel lehekaenlas viitab hariliku vahustaja (*Philaenus spumarius*) kahjustusele. Sellise süljetaolise vahutombu sees tegutseb varjatult pahareti vastne, kes imeb taimemahla. Algul on ta valkjas, aga täiskasvanult rohekaskollane ja mõne mm pikkune tirdiliste putukate (vahtlaste) laps. Süljesarname eritis, mida kahjur toodab, kaitseb teda kuivamise eest.

Vahustaja imetud lehed kortsuvad ja tõmbuvad krussi, võrsetipud kõverduvad ja taime kasv pidurdub. See kahjur tegutseb eeskätt varjus kasvavate flokside kallal. Kahjustuse intensiivsust soodustavad niisked ja soojad ilmad.

Pärast kestumist saavad tiivaalgmetega vastsetest 8–10 mm pikkused kollakad kuni mustjad valmikud, kes liiguvad hüpates ja lennates. Septembris munevad nad taimedele talvituuma jäävad munad. Kevadel kooruvad vastsed alustavad noortele floksivõrsetele munemist.

Tõrjeks pigistage puruks süljelaades tombus peituvad kahjurid ja flokse pritsige korduvalt NeemAzal-T/Siga (30–50 ml/10 l), Fastac 50ga (10–12 ml/10 l) või Mavrik 2 F-iga (4–5 ml/10 l).

LUGEJA KIRJUTAB

Põldkuuse head omadused

Olen kuulnud põldosja kui ravimtaime kohta ainult kiitvaid hinnanguid. Isiklikult pole veel kordagi tarvitanud, kuid eelmisel aastal, lugedes TT nr 25 (18. juuni), sain selle vastiku ja visa umbrohu kohta uut ja kasulikku teada.

Nimelt sobib ta ideaalselt nuustikuks, millega saab pliidiraua puhta hoida. Maal, kus veel ahiküte ja põhiline toidutegu puuküttega pliidil, määrdub ja kipub roostetamagi pliidiplaadi raudraam, mis kunagi väga kuumaks ei lähe. Osja männasokstega võsude kimp on parim puhastusvahend rasvase mustuse ja roostelaikude eemaldamiseks. Nühin selle taimse nuustikuga, lükkan pehme niiske lapiga üle ja ongi korras.

Ja veel sobib põldkuusk hästi lakkimata-värvimata puust esemete pu-

hastamiseks ning peamine pole mitte tema ränisisaldusest tingitud karedus, vaid see, et taimemahlal on pleegitav toime.

Kahjuks ei tunne taime kuigi hästi, aga arvan, et minu kodu lähistel kasvab aasosi. Ega liigil polegi tähtsust, kui teda puhastusvahendiks kasutada ja ta oma töö hästi ära teeb.

Kuna ma avastasin selle taime alles tänavu suvel, siis ei ole mul veel kogemust, mil moel saaks teda kõige paremini talviseks küürimiseks hoida. Kas on parem kuivatatud või külmutatud nuustik?

Soovitan seda osjavärki kõigile huvilistele – proovige teiegi.

MARI

Läänemaalt